

Utvidgad förvaltningsberättelse för 2020

Inledning

Verksamhetsåret 2020 har till stora delar präglats av den pågående coronapandemin. Den har inneburit stora ansträngningar för hela samhället och inte minst för skolhuvudmännen. Även Ifous verksamhet har behövts ställas om, vilket har inneburit att allt FoU-arbete har genomförts digitalt och personalen har ända sedan mars till största delen arbetat hemifrån. Förberedelserna inför den sedan länge planerade verksamhetsövergången pausades under våren med hänvisning till det allmänna krisläget. Det återupptogs under hösten vilket bland annat har inneburit att Ifous har varit föremål för två företagsbesiktningar – en ekonomisk och en juridisk.

Trots de ansträngande omständigheterna har Ifous i stort genomfört verksamheten enligt plan med det ekonomiska utfall som förutsågs i årets budget.

Medlemsaktivitet

Den sista december 2020 hade Ifous 134 medlemmar: 98 kommunala skolhuvudmän, 26 fristående och 10 organisationer. Under året tillkom 10 nya medlemmar och 16 avslutade sina medlemskap inför 2021. Medlemstappet 2020 var större än tidigare år. Samtidigt låg medlemsintäkterna kvar på ungefär samma nivå som året dessförinnan. Eftersom Ifous har en tariff för medlemskap som är anpassad efter huvudmannens storlek tyder det på att det framför allt är små skolhuvudmän som avslutar sina medlemskap. Som skäl till varför man säger upp sina medlemsavtal anges i samtliga fall ekonomiska besparingar. Det är tydligt att kommuner och andra skolhuvudmän fått ett försämrat budgetläge som medför att man gör sig av med alla kostnader som inte är absolut nödvändiga för verksamheten. Den pågående pandemin har också inneburit en större försiktighet hos huvudmännen när det gäller nya åtaganden.

Av medlemmarna var det ett 40-tal som under året deltog i någon av Ifous FoU-insatser inom vilka cirka 1 300 förskollärare, lärare och skolläda arbetade tillsammans med forskare från elva olika lärosäten.

Breddat och fördjupat utbud

FoU-program

Under 2020 avslutades tre FoU-program:

- Nyanlända elevers lärande
- Programmering i ämnesundervisningen
- Språkutvecklande arbetssätt i sfi

Sedan tidigare pågick följande fem program:

- Flerstämmig undervisning i förskolan

- Leda för skolutveckling
- Lärares praktik och profession
- Fritidshemmets pedagogiska uppdrag
- Digitala lärmiljöer

Under året startade dessutom ytterligare ett program:

- Datadriven skolförbättring

Stort arbete har också lagts ner på att planera för start av nya FoU-program:

- En individanpassad vuxenutbildning
- Undervisningsintegrerad studie- och yrkesvägledning
- Skola för lärande och hälsa
- Hållbar förskola
- Introduktion i förskolan

Att väcka intresse för deltagande i nya program har varit svårare än tidigare år. Det har troligen berott på att många skolhuvudmän varit fullt upptagna av att hantera den akuta krissituationen och då inte mäktat med att tänka i långsiktiga utvecklingstermer. Planeringen av vuxenutbildningsprogrammet och Introduktion i förskolan har därför lagts på is.

Ifous fokuserar

Som komplement till FoU-programmen erbjuder Ifous en analysfunktion – *Ifous fokuserar*. Under 2020 har tre publicerats:

- *Ifous fokuserar Varför förbättras inte elevresultaten trots alla insatser?* – på uppdrag av ledningen i en kommun som trots omfattande utvecklingsinsatser inte kommit tillrätta med sjunkande elevresultat i en gymnasieskola.
- *Ifous fokuserar Att utreda närvaroproblem i skolan* – på uppdrag av Region Stockholm. Det är den andra i en serie av tre, och innehåller en sammanställning av befintlig forskning kring olika aspekter av hur skolnärvaro kan främjas. Den tredje kommer att publiceras i början av 2021.
- *Ifous fokuserar Effekter av Ifous forsknings- och utvecklingsprogram* – en utvärdering av Ifous sju avslutade FoU-program genomförd som en metastudie i samverkan med Förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet.

Ifous processtöd

Ifous genomför även mindre omfattande utvecklingsinsatser i form av processtöd riktade till enstaka skolhuvudmän. Under 2020 har följande insatser genomförts:

- inom ramen för Region Stockholms *Uppdrag psykisk hälsa* genom seminarieverkstäder i syfte att stärka det lokala arbetet med att främja skolnärvaro i fyra kommuner i Stockholms län,
- genom en workshop för rektorer i socialt utsatta områden på uppdrag av Göteborgs universitet,
- genom webbaserade föreläsningar och handledning, såväl i grupp som individuellt, för att stödja lärare och skolledare i att dokumentera sitt utvecklingsarbete.

Ifous mötesplatser

För att ge möjlighet till dialog och kollegialt erfarenhetsutbyte utanför FoU-programmen och de processtödjande utvecklingsinsatserna har Ifous arrangerat ett antal mötesplatser. Dessa har, på grund av den pågående pandemin, varit färre än vanligt och alla har hållits digitalt.

Under 2020 har Ifous arrangerat

- en seminarieserie på Uppdrag av Region Stockholm med fokus på främjande av *psykisk hälsa och välbefinnande i skolsektorn*,

- *Mötesplats språkutvecklande arbetssätt* där forskare och medverkande i några av Ifous FoU-satsningar som haft fokus på språkutveckling delade med sig av resultat och erfarenheter,
- Ett digitalt frukostseminarium *Digital skola – hot eller möjlighet?* i samband med Innovationsveckan 2020

Ökad synlighet och stärkt trovärdighet

Mycket arbete har lagts ner för att göra Ifous synligt, trots pågående pandemi. Syftet har varit att tydliggöra vad Ifous gör och inte gör i förhållande till andra aktörer på skolområdet. Syftet har också varit att lansera Ifous som en trovärdig röst i den allmänna debatten om skolan och att göra Ifous till en självklar part att bjuda in för aktivt deltagande i konferenser, seminarier och paneldiskussioner.

Under 2020 har vi

- i samarbete med Skolporten givit ut en särskild Ifous-bilaga till två nummer av forskningsmagasinet Skolporten med artiklar, reportage och intervjuer som rör Ifous verksamhet,
- haft möte med Ifous vetenskapliga råd vid två tillfällen,
- medverkat vid den internationella forskningskonferensen ICSEI och tillsammans med involverade forskare presenterat resultaten från fyra av Ifous FoU-satsningar,
- haft dialog med företrädare för försöksverksamheten med praktiktäna forskning (ULF),
- deltagit i ULF:s nationella samordningsgrupp och presenterat Ifous inspel i forskningspropositionen,
- deltagit i seminarier arrangerade av Skolverket för att berätta om resultaten från fokusanalysen Varför förbättras inte elevresultaten trots alla insatser?
- deltagit i podprogram för att berätta om samma fokusanalys,
- deltagit i AcadeMedias konferens Ledare för ledare,
- deltagit i AcadeMedias frukostseminarium om digitalisering,
- publicerat en debattartikel kring lärdomar av distansundervisningen i Altinget,
- deltagit i referensgrupp för SPSM:s arbete i European Agency for Special Needs and Inclusive Education,
- deltagit i referensgrupp för Skolverkets arbete med riktlinjer för fjärrundervisning,
- deltagit i rundabordsamtal om den nationella handlingsplanen för digitalisering av skolväsendet, arrangerat av Skolverket och SKR,
- publicerat en debattartikel om samverkan kring praktiktäna forskning i den vetenskapliga tidskriften Pedagogisk forskning i Sverige,
- medverkat i Sveriges Radios Studio Ett och bland annat berättat om resultat från enkätundersökning om distansundervisning,
- medverkat i ett avsnitt av URs programserie Skolstudion om undervisning på distans och med digitala verktyg,
- deltagit i för branschen relevanta konferenser och seminarier,
- ökat aktiviteten på sociala medier där vi i dagsläget har 1 972 följare på Twitter, 938 på Facebook och 578 på LinkedIn. Den sista december summerades 75 808 unika besökare på vår hemsida under 2020.

Dokumentation och spridning

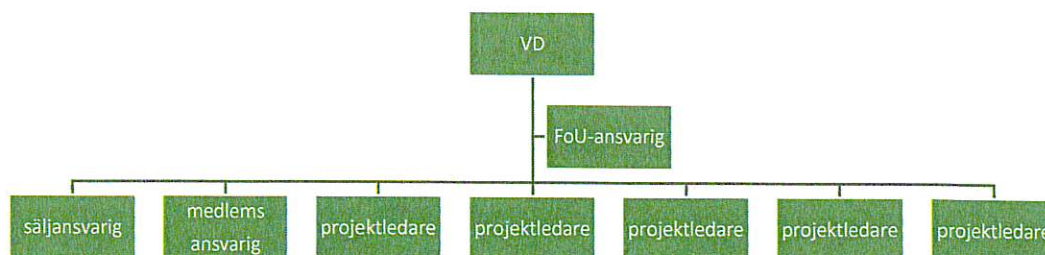
En viktig utgångspunkt för all FoU-verksamhet är resultaten ska göras kända, spridas och publiceras. Genom att dokumentera och sprida resultaten bidrar man också till att göra lärares och skolledares erfarenheter mer beprövade. Under året har följande publicerats:

- fyra slutrapporter och en delrapport med resultat från FoU-program,
- en separat forskarrapport med resultat från FoU-program,
- tre Ifous fokuserar,
- tre referentgranskade vetenskapliga artiklar,
- fyra vetenskapliga konferensbidrag,
- sex vetenskapligt granskade utvecklingsartiklar i artikelserien *Leda & Lära*,
- en slutrapport från extern utvärdering av ett avslutat FoU-program.

Organisation och verksamhetsutveckling

Pandemin och den uppskjutna verksamhetsövergången har inneburit osäkerhet när det gäller den långsiktiga planeringen. Några större utvecklingsåtgärder eller verksamhetsförändringar har därför inte varit relevanta att genomföra. Arbetet har istället varit inriktat på att genomföra arbetet enligt plan, trots de uppkomna svårigheterna. Stort arbete har dock lagts ner på att förbereda för verksamhetsövergången och att bistå i företagsbesiktningarna. I det har ingått att se över samtliga avtal och försäkringar. I de fall sådana varit slutna gemensamt med Skolporten har nya avtal slutits som enbart gäller Ifous AB. När så varit möjligt har avtalen justerats för att göra uppsägningstiden så kort som möjligt.

Till skillnad från många andra företag och verksamheter under 2020 har Ifous inte behövt genomgå några större nedskärningar på personalsidan. En person som minskat sin arbetstid under andra halvåret har dock inte ersatts av vikarie. Ifous personal har under 2020 varit organiserad enligt följande.

I början av året fanns 6,75 heltidstjänster och i slutet 6,55. Två konsulter har anlåtts för kortare uppdrag.

Stockholm i februari 2021

Marie-Hélène Ahnborg
VD Ifous AB